Recensie – Bezoekjaren – Jeugdliteratuur - Karin v. W.

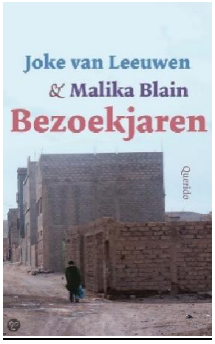

Titel:	*Bezoekjaren*
Auteur:	Joke van Leeuwen, 24-9-1952 & Malika Blain
Uitgeverij:	Querido
Jaar van uitgave:	2011 (eerste druk 1998)
Aantal pagina's:	156
Genre:	Hier-en-nu-verhalen / andere culturen
Prijs:	1999: Woutertje Pieterse Prijs 2001: Jenny Smelik-IBBY prijs

Recensie: Joke van Leeuwen en Malika Blain, *Bezoekjaren* (2011)

Soms krijg je als lezer ineens goud in handen. Dat overkwam mij toen ik het boek *Bezoekjaren* opensloeg. Vanaf de eerste bladzijde wordt je meegetrokken in het verhaal. Je ziet de wereld door de ogen van Zima, de ik-persoon. Wanneer het verhaal begint is Zima nog erg jong en gaat zij voor het eerst (en tevens voor het laatst) naar de Koranschool. 'De leermeester (…) had putjes in het vel van zijn handen en er liepen dikke aders tussen die putjes door. We moesten een kus op die aders geven.' Zima en haar familie wonen in Casablanca (Marokko) in een zeer eenvoudig huisje met golfplaten dak, zonder water en elektriciteit. Zima beschrijft de eenvoud van hun leven, de tradities en de gewoontes. Je ziet, ruikt en proeft haar leven. Zij heeft grote bewondering voor haar broer Amrar, die heel slim is, hard werkt en ook 's ochtends vroeg op pad gaat met geheime folders. Hij is namelijk 'voor het volk'. Op een kwade dag komt hij echter niet meer thuis. Het familieleven staat drastisch op zijn kop. Waar is Amrar toch? Na lange tijd komt de familie er achter, dat hij vanwege zijn politieke ideeën in de gevangenis is beland. Dan breken er bittere tijden aan…

De schrijfstijl van Joke van Leeuwen is buitengewoon aangrijpend. Wanneer je dit boek leest, heb je niet alleen je ogen nodig, maar ook al je andere zintuigen. Je hoort de mensen op straat, je ruikt de geuren van de stad en je proeft het eten. Daarnaast weet Joke van Leeuwen heel indrukwekkend dingen aan te roeren, zonder er een melodramatisch verhaal van te maken. Bijvoorbeeld in de passage over het jongere broertje Brahim: 'Maar toen dacht Brahim dat hij ook in de gevangenis kwam als hij per ongeluk iets zei wat hij niet mocht zeggen en hij werd veel stiller dan normaal, tot we wisten waarom en zeiden dat hij best mocht blijven praten.'

Het thema van het boek is behoorlijk heftig; onderdrukking, politiek verzet, maar toch is het boek niet zwaar om te lezen. Zima is namelijk nog jong en weet lang niet alles wat zich afspeelt in haar land. Samen met haar ontdek je dat gaandeweg. Naarmate Zima ouder wordt, raakt zij zijdelings ook betrokken bij het verzet. Op een avond is ze aanwezig op een lezing, waar haar broer Mehdi spreekt over de moeders van de politieke gevangenen, onder wie hun eigen moeder. 'De hele zaal (…) applaudisseerde, en ik zoog het op om door te kunnen geven aan mijn moeder, die zo weinig had mogen leren en zoveel wist. Het gaf me het soort geluk, dat je niet kunt kennen zonder ongeluk.'

Bezoekjaren beschrijft heel knap de impact van de gevangenschap van de oudste zoon op het gezin. Hoewel het verhaal niet gaat over werkelijk bestaande personages, heeft Joke van Leeuwen jarenlang vanuit haar betrokkenheid bij Amnesty International gecorrespondeerd met de broer van Malika Blain, haar co-auteur. Hij was een politieke gevangene in Marokko. Zij weet dus heel veel van het onderwerp. Daarnaast kom je veel te weten over de Marokkaanse cultuur. Toch is het geen ver-van-mijn-bedshow geworden. Daarom denk ik, dat iedereen dit boek kan en móet lezen! Dit is het échte leesvoer! Eten voor de hersenen…voor elk niveau en elke leeftijd.